

MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO

Reforma polityki spójności po 2013 r.

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Warszawa, kwiecień 2009 r.

wprowadzenie

- Kontekst debaty
 - 4 raport kohezyjny
 - przegląd budżetu UE i polityk wspólnotowych 2008/2009
 - przegląd WPR
- Fora debaty
 - forum kohezyjne
 - nieformalne spotkania ministrów ds. polityki spójności
 - gr. robocze inicjowane przez Prezydencję Rady UE
 - gr. robocze w ramach współpracy państw Wyszehradzkich i krajów UE-12
 - nieformalne spotkania eksperckie inicjowane przez KE

Debata inicjowana przez MRR

- Cel
 - wymiana poglądów i identyfikacja obszarów wspólnego interesu
 - znalezienie nowych sojuszników, wychodzących poza grupę nowych państw członkowskich
 - wprowadzanie do debaty wspólnotowej najważniejszych kierunków polskiej wizji zmian
 - analiza potencjalnych konsekwencji zmian polityki spójności i innych polityk europejskich w kontekście ewolucji sytuacji ekonomicznej, społecznej i terytorialnej w krajowej, europejskiej i globalnej skali odniesienia
- „Fora” debaty
 - przygotowanie i ciągła aktualizacja stanowiska Rządu ws. przyszłości polityki spójności UE po 2013 r.
 - systematyczna współpraca instytucjonalna (m.in. PARP, UKiE, MRiRW, MF)
 - konsultacje z administracją samorządową oraz z partnerami gospodarczymi i społecznymi
 - spotkania bilateralne z państwami UE-15
 - spotkania z polskim i zagranicznym środowiskiem eksperckim

Obszary dyskusji wspólnotowej i krajowej

„paradygmat”

podstawy, cele i zasady
polityki spójności

system realizacji

system i mechanizmy wdrażania

rozpatrywane z perspektywy
skuteczności, efektywności oraz wartości dodanej
w odniesieniu do realizacji obecnych i przyszłych celów UE
w horyzoncie średnio- i długoterminowym

3 postawy państw członkowskich

1. marginalizacja

- polityka spójności jako mechanizm wyrównawczy dla najbiedniejszych, bogate regiony wyłączone z gry

2. zachowanie *status quo*

- polityka spójności wyrazem „solidarności” z regionami zapóźnionymi, redystrybucja środków między bogatymi a biednymi

3. powrót do klubu polityk pro-rozwojowych

- polityka spójności = europejska polityka regionalna adresowana do wszystkich regionów UE

polska wizja koniecznych reform polityki spójności

założenia reformy

1. najpierw dyskusja o celach politycznych i priorytetach rozwojowych UE, potem dyskusja o budżecie
2. dostrzegamy wartość dodaną polityki spójności
 - efekty w sferze gospodarczej i społecznej w skali regionów, PC i całej UE
 - zmniejszenie dystansu rozwojowego między słabiej a bardziej rozwiniętymi obszarami
 - wkład w *konwergencję instytucjonalną* w krajach UE-12
 - kluczowy instrument osiągnięcia celów strategii lizbońskiej (innowacyjność, wzrost gospodarczy)
3. istnieje duża potrzeba kontynuacji polityki spójności ...
 - polityka spójności - polityka realizująca główne cele rozwojowe całej Wspólnoty
 - aktywna postawa UE wobec wyzwań globalnych
 - wielkość środków umożliwiającą skuteczną realizację nowych zadań (co najmniej na obecnym poziomie)

- ... potrzeba kontynuacji polityki ale w zmienionej formie

„paradygmat”

- koncentracja na ograniczonej liczbie celów i potencjale rozwoju
- wzmocnienie zintegrowanego podejścia w realizacji celów UE

system realizacji

- usprawnienie systemu koordynacji
- racjonalizacja mechanizmów wykonawczych

postulowane zmiany paradygmatu polityki spójności

koncentracja na ograniczonej liczbie celów

- ... w sercu priorytetowych obszarów działania Wspólnoty powinno leżeć:
 - dążenie do trwałego rozwoju i wzmacniania konkurencyjności wszystkich regionów UE,
 - przejście od logiki przełamywania barier rozwoju do logiki wykorzystania potencjałów rozwojowych na poziomie regionalnym
 - realizacja przedsięwzięć pro-rozwojowych, trudnych do realizacji przez pojedyncze państwa członkowskie a istotnych z regionalnego, europejskiego i globalnego punktu widzenia

wzmocnienie zintegrowanego podejścia w realizacji celów UE

- skuteczna realizacja celów rozwojowych UE wymagać będzie dalszego pogłębiania zintegrowanego podejścia
czyli ...
 - przesunięcia akcentu z podejścia sektorowego na rzecz podejścia wieloaspektowego do problemów rozwojowych,
 - skupienia się przede wszystkim na obszarach tematycznych: **przedsiębiorczość** i **konkurencyjność**, B+R, kapitał ludzki i społeczny, rozwój terytorialny, rozwój sieci TEN, ochrona środowiska oraz rozwój obszarów wiejskich.

postulowane zmiany systemu realizacji polityki spójności

przebudowa systemu i mechanizmów koordynacji

- stworzenie przestrzeni instytucjonalnej dla debaty politycznej nad strategicznymi aspektami polityki spójności ...
... w przyszłości stworzenie Rady ds. polityki spójności
- DG Regio - wiodąca rola w systemie koordynacji polityk o oddziaływaniu terytorialnym

- DG Regio

- strategiczny doradca, szukający rozwiązań systemowych i w pełni respektujący zasadę partnerstwa
- gwarant stabilnych warunków dla sprawnej realizacji polityki spójności w zakresie wieloletniego planowania finansowego, długofalowości inwestycji, partnerstwa publiczno-prywatnego
- więcej starań w tworzeniu ram wdrażania przepisów horyzontalnych obowiązujących lub wynikających z różnych polityk UE (pomoc publiczna, zamówienia publiczne, oddziaływanie na środowisko, itp.)

racjonalizacja mechanizmów wykonawczych

- przewidzieć odpowiednie mechanizmy konsolidujące systemy instytucjonalne umożliwiające unifikację instrumentów realizacji ... (połączenie EFRR, EFS i FS oraz miejsce instrumentów dla ROW) ... lub powrót do programów wielofunduszowych
- koncentracja tematyczna na działaniach stanowiących wartość dodaną w stosunku do krajowych polityk regionalnych

- skoncentrowanie na analizie skuteczności podejmowanych działań
- przestrzeganie zasady proporcjonalnego podziału odpowiedzialności za zarządzanie i kontrolę:
 - służby audytowe KE i ETO powinny ograniczyć się do kontroli zgodności systemu państwa członkowskiego z generalnymi zasadami
 - kontrola projektów indywidualnych powierzona służbom kontrolnym państwa członkowskiego

zwiększenie znaczenia procesów monitorowania i ewaluacji

- usprawnienie systemu monitorowania rzeczowego
- ukierunkowanie ewaluacji na badanie oddziaływania gospodarczego, społecznego i terytorialnego
- stworzenie jednolitej bazy wskaźników

ogólne wnioski z dotychczasowej debaty

- niepodważalny konsensus w sprawie kontynuacji polityki spójności
- większość PC dostrzega jej wartość dodaną dla procesów konwergencji i wzmacniania konkurencyjności regionów UE
- wyczuwalne jest jednak zróżnicowanie podejść w odniesieniu do intensywności celów polityki spójności (konwergencja i konkurencyjność)
- wciąż brak wspólnego rozumienia nowego celu polityki spójności „spójności terytorialnej”

- dostrzeżono rosnącą rolę różnych partnerów procesów rozwojowych wskazując, że głównymi odbiorcami polityki spójności powinny pozostać regiony
- jako kluczową kwestię wskazywano konieczność wzmocnienia funkcji doradczej KE w zakresie efektywności regionalnych strategii rozwoju oraz upowszechniania najlepszych praktyk i wymiany doświadczeń
- wskazywano na potrzebę ponownego zdefiniowania pojęcia „europejskiej subsydiarności”, obejmującego takie działania jak wzmocnienie roli regionalnych i lokalnych partnerów, kwestie decentralizacji, zwiększonej elastyczności wdrażania

dalsze etapy debaty

- dyskusja strategiczna - do 2011 r.
 - kolejne fora kohezyjne, nieformalne spotkania ministrów ds. polityki spójności, gr. robocze inicjowane przez Prezydencję Rady UE, ...
 - stała aktualizacja stanowiska rządu ws. przyszłości polityki spójności
 - kontynuacja konsultacji z administracją samorządową oraz partnerami gospodarczymi i społecznymi
 - kontynuacja spotkań bilateralnych, spotkań z ekspertami, współpracy instytucjonalnej (m.in. PARP, UKIE, MRiRW, MF) oraz z zespołem doradców strategicznych premiera
- dyskusja „techniczna”
 - negocjacje kształtu regulacyjnego i finansowego polityki spójności po 2013 r.
 - rola Polskiej Prezydencji w Radzie UE

MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO

Dziękuję za uwagę

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

www.mrr.gov.pl

zakładka „polityka spójności po 2013 r.”

